

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 7.

V Ljubljani, 4. aprila 1889.

Letnik II.

Kaj je novega po svetu?

Čast komur čast, tako smo mislili, ko smo zadnje tedne prebirali poročila o *državnem zboru*, kjer so posebno krepko povzdignili svoje glasove slovenski poslanci. Delo svoje so si zelo primerno razdelili in tako vsi v nekaki celoti pokazali potrebe in zahteve Slovencev. Najprej nam je z zadovoljnostjo omeniti, da so se naši poslanci soglasno izrekli, da je treba sedanjo šolsko postavo premeniti, v tem oziru sta hvale vredno govorila poslanca Klun in Šuklje; treba je to postavo premeniti, kakor je Šuklje dokazoval v trojnem oziru: najprej treba deželam dati večje pravice do šole; to je edino pravično, ker kdor šole plačuje, tisti naj ima tudi prvo besedo pri šoli; drugič treba otroke v ljudski šoli vzgojevati in učiti v verskem duhu in vse odstraniti, kar bi v tem oziru moglo otroke motiti, in tretjič treba otroke v ljudski šoli učiti v domačem, materinem jeziku; sicer ni mogoč napredek v šoli. Prav posebno znamenito pa je o verski šoli govoril princ Liechtenstein, ki je prvi to misel sprožil v državnem zboru. Skliceval se je na sosedne države, posebno na Nemško, kjer imajo že tako šolo, kakoršno on zahteva, torej naj v tem oziru pri nas le to debimo, kar drugi že imajo in popolno bomo zadovoljni. Veliko ima verska šola še nasprotnikov, toda upanje imamo trdno, da nas v tem boju, kakor je tirolski poslanec dr. Katrein rekel, Bog ne bo zapustil, da slednjič le zmaga pravična stvar. — Na *Ogerskem* so ljudje in tudi poslanci vedno bolj razburjeni zaradi nove orožne postave, tako, da so se večkrat med seboj že stepili; posebno dijaki namestu knjig, rajši s palicami okoli hodijo in ljudi begajo. Huda je bila ta poskušnja posebno za mi-

nistra Tiszo, ker zoper njega je vse šlo, za zdaj se je še obdržal, pa njegov stol se je zelo omajal. Zaradi teh dolgih razprav tudi letos ni vojaških naborov, kakor so bili večjidel v tem času. Cesar in cesarica sta odpotovala iz Budapešte; cesar je prišel 2. t. m. na Dunaj; cesarica je zelo bolehná; Štefanija, prestolonaslednica-vdova živi v Miramaru pri Trstu. — Odbor za *katoliški shod* na Dunaju vabi katolike iz vseh avstrijskih dežel, naj se obilno vdeležé tega važnega shoda; upamo, da bodo tudi Slovenci poslali primerno število svojih zastopnikov na Dunaj po beli nedelji od 29. aprila do 2. maja. — Na *Nemškem* v državnem zboru prirejajo važne postave za obrtnike; té postave so posnete po avstrijskih postavah za obrtnike iz l. 1883. — Velikanske povodnji na *Poznanjskem* so napravile neizmerno škode; cesar je obiskal preplovljene kraje. — *Francoški* ministri, ki so s toliko srčnostjo začeli zatirati Bulanzé-ja in „domoljubno zvezo“, so spoznali, da proti valovom plavati je težko, zato so jeli omahovati in premišlujejo, kaj storiti, ker Bulanzé ima med Francozi vedno več prijateljev; obljubili so mu že, da ga bodo na 145 krajih postavili za svojega moža ali kandidata pri volitvah v zbornico. Po raznih tovarniških mestih delavci nečejo dela nadaljevati in tako zmešnjava rase od dne do dne. — Jezuit Roblet je dobil za svojo izvrstno knjigo prvo darilo pri znanostni akademiji ali šoli v Parizu. Učenih jezuitov se brezverci ne bojijo brez vzroka. — Na *španjsko-francoški* meji v San Sebastijanu sta se sošle angleška in španjska kraljica. — Tudi v Madridu, glavnem mestu španjske dežele in v sosednem Portugalu delajo priprave za katoliške shode. — Na

Angleško je došel grof Bismark in skuša pridobiti Angleško, da bi pristopila zvezi nemške, avstrijske in laške države. — Na *Laškem* se že tudi novi ministri krhajo, posebno je slabe volje novi denarni minister, ker ima večidel vse državne blagajnice prazne. V Rimu je bilo dne 18. marca pri sv. Očetu sto romarjev iz daljne Amerike. Ob tej priliki je sv. Oče potrdil pravila za novo visoko šolo v Vašingtonu; njegov namestnik kardinal Paroki pa je v družbi prijateljski omenil, da, ko bi kedaj Evropa pregnala

sv. Očeta, upa trdno, da bode v Ameriki gostoljubno sprejet. Mislimo, da tega Bog ne bo dopustil. — Srbski bivši kralj *Milan* prišel je k našemu cesarju na Ogersko, od tam na Dunaj, sedaj je v Carjem gradu, kjer ga je sprejel turški sultan; vrne se kmalu v Beligrad in tam bo tudi ostal, kakor pravijo, da bo vzgojeval svojega sina kralja Aleksandra v svojem duhu. Odkar je *Milan* odstopil, je Črnagora s Srbijo vedno bolj prijazna; druge državnice balkanske pa pazno gledajo, kaj da jim prinese bližnja prihodnost.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. (Volitve v deželni zbor.) Letos bomo imeli na Kranjskem volitve v deželni zbor; ni še sicer znano, kdaj se bodo vršile, vendar se že oglašajo in priporočajo nekateri možje, ki bi radi prišli v deželni zbor. „Domoljub“ bo o teh volitvah svojim bralcem v prihodnjih listih najpotrebnejše pojasnil, že danes pa omeni, da naj si volilci sami poiščejo zanesljivih mož, o katerih je znano, da so dobri katoliki, zanesljivi Slovenci in zvesti Avstrijci. Najbolje si bodo izbrali, kjer se bodo po deželi župani, duhovni in drugi vplivni in veljavni možje dogovorili, kdo da bi jih najbolje zastopal v zboru. V tem oziru nam je pohvalno omeniti poročil, ki smo jih dobili iz več krajev ljubljanske okolice; mnogo županov in duhovnov se je dogovorilo, da bodo za ljubljansko okolico volili moža, ki sta vrla katoličana ter bodeta vsestransko in neustraheno zastopala zahteve in želje kmečkega prebi-

valstva, ki imata vse lastnosti, katera ju priporočajo kot poslanca slovenskih kmečkih občin. Imeni objavimo o priliki.

Kranjsko. V Velikih Laščah se je osnoval odbor z namenom, da postavi pokojnemu slovenskemu pesniku in pisatelju Fr. Levstiku poleg njegove rojstvene vasi v Dolenjih Retijah tik glavne ceste dostojen spomenik. V odboru so vsi tamošnji vplivni možje. — Nemški šulverein bode, kakor se sliši, vstanovil šolo v Beli Peči in Domžalah, če ravno pravijo njegovi zagovorniki, da le ob nemških mejah vstanavlja svoje šole. — V Ameriko je skozi Prago zopet odšlo nekaj popotnikov, med temi 20 iz Dolenjskega. — V Kamniku se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda; ker družba deluje na katoliško-narodni podlagi, upati je, da se ji pridružijo vsi kamniški slovenski katoliki. — V Železnikih imajo trgovca, ki ima posebno med službo

Listek.

„Stala mati je pod križem.“

V srednji Italiji, v umbrijski pokrajini stoji mesto Todi; tam je sedel na vrtu frančiškanskega samostana menih in njegov tovariš se je naslanjal na zid; bil je čas počitka. „Brat Ivan, zakaj si pač tako žalosten?“ vpraša tovariš sedečega brata. „Priatelj, človeška izmišljena modrost je neumnost pred Bogom, volja božja je edino dobra.“ „Kaj si pa želel, da se ti ni posrečilo?“ ga vpraša tovariš. „Čudno se mi zdi, da še noben pesnik ni opeval žalosti Marijine, ko je stala pod križem svojega umirajočega Sina, ter ž njim vred mrla sočutja in ljubezni. To bi bila pesem, ki bi pretresala nebesa in zemljo, in kdor bi jo zapel, ostal bi pri ljudeh v večnem spominu.“ „Kdo bi mogel morje zajeti v majhno posodo, kdo bolečine žalostne Matere izraziti v borni pesmi?“ „Meni se zdi“, reče tovariš, „da do sedaj ni bil tega nikdo vreden, to je moja

misel in moja žalost.“ „Ali bi ne mogli najti med brati Frančiškovi pesnika, ki bi dostojno opeval bolečine Matere pod križem?“ — Zvon je zapel in hitela sta goreča brata za svojim opraviлом, čas počitka je bil pri kraju.

V mestu pa je med tem vse vršelo in šumelo. Ljudstvo je v gostih trumah vrelo na lepi mestni trg, kjer se je imela vršiti sijajna veselica s petjem, godbo in plesom in ime: „Jakob Benedetti“ se je večkrat slišalo med množico. In ne brez vzroka. Ravno Jakob Benedetti jim je napravil to veselico, kakor poprej že mnogo drugih. To je pa tudi lahko storil. Bil je slaven in spreten advokat ali zagovornik; ime njegovo je bilo znano celó v Rimu in v Florenciji; hiša njegova je bila čislana in besede njegove so se bali kakor meča vojskovodje. In Jakob Benedetti ni stiskal svojega bogastva, življenje ga je veselilo, posvetna slava mu je šegotala srce, rad se je ljudstvu skazoval in tako je prišlo, da je bil on prvi v mestu, nekak malik meščanov, duša vsega mestnega življenja. Sam je rekel, ako on umrje,

božjo blizo cerkve veselje razobešati svoje blago in s tem pobožnost motiti. Cerkevna in občinska oblast bodete to gotovo odstranili, ker je obema na kvar. — Na Suhi pri Škofji Loki je pogorela 24. marca po noči ob 11. uri hiša s hlevom; tudi je poginilo nekaj živine; nekaj so jo pa morali še pozneje zaklati. — V Polji pod Ljubljano so 17. marca nekateri ljubljanski nemški gospodje prodajali v neki gostilnici svojo olikanost, ker so se prav nedostojno vedli proti poštnim in mirnim domačinom. Nemška omika in pa puhla repa! — V Podbrezji na Gorenjskem so imeli misijon, katerega so se zlasti iz fare prav obilno vdeleževali; ustanovila se je tudi družba treznosti, ki šteje že sedaj blizo 450 ugov; za majhno faro res veliko število. Tudi na Dovjem so očetje Jezuiti vodili misijon. — Kranjska hranilnica je med drugim darovala za novo deželno bolnišnico 60 tisoč gld., za hišo nemške pevske družbe 20 tisoč gld., veliko tisoč za šulvereinovo nemško šolo v Ljubljani, katere je toliko treba kakor lanskega snega. — Žalostno, a resnično, da se z denarjem slovenskih žuljev podpirajo prav posebno le nemške stvari na Kranjskem. — V Šent Petru na Notranjskem je stroj pri vlaku zdrknil na kolodvoru v čuvajnico, ki se je podrla in se zaril v zemljo. Čuvaj je na glavi ranjen; na vlaku pa je več škode, ker je mnogo vina izteklo iz naloženih sodov. — V Novem mestu so imeli občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni narodni zastopniki. Tudi so Novomeščani vložili prošnjo pri deželnem odboru, da se ustanovi v mestu bolnišnica, za katero ima občina nabranega že nad 11.000 gld.

Raz Dobro polje. Ako so naši pradedje našo dolinico krstili za Dobro polje, češ da je dobro polje, ali: češ da so dobri Poljci, ne vem? Toliko pa vem, da se dobropoljska fara ne more ponašati z bogastvom in stalnimi dohodki, kakor pa Gorenjska. Dolenjska je pač Dolenjska: ni železnice, ni tovarn — ni prometa, da bi vse lahko v denar spravili. Zato je lahko umeti, da si tudi v našem kraju ljudje iščejo kruha drugod. Nekaj jih gre krošnjarit na Dunaj, nekaj jih gre drvarit na Hrvaško, nekaj pa jih gre sreče iskat v — Ameriko. In tamkaj jih je že dokaj. Že letošnje leto je šla tretja karavana (tropa) tjakaj: „S trebuhom za kruhom“, pravi stari slovenski pregovor. Nekaterim je sreča mila, nekaterim pa tudi ne; kakor povsodi. A če gredó čez morje (mladi) neoženjeni ljudje, mislečega človeka še ne gane tako. Pač pa se milo stori človeku, ako zapuščajo oženjenih svojo (dostikrat obilno) družino in odpotujejo v daljnjo Ameriko poskusit svojo srečo.

Z Vipavskega. V nedeljo 17. marca imela je Vipavska kmetijska podružnica občni zbor. Poglavitni namen zborovanju je bil ta: kako pomagati našim vinorejcem zopet na noge? Govorilo se je že prej posamezno, da bi najbolje kazalo ustanoviti vinarsko zadrugo, kamor bi tudi lahko mali kmeti svoje vino oddajal in tudi prejemal zanj primerno ceno.

Vipavsko vino prej toliko čislano je večinoma izpodrinilo vino iz tovarn ali fabriško vino. Znanost je pa, da tega vina ni kaj dosti rastlo na trti. Sladkor in špirit, malo pravega vina in nekaj drugih stvari se zmeša v tovarni v neko brozgo, katero tudi

umrje ž njim tudi mesto, ker je on duša, srce celega mesta. Napuh njegov seveda je odvrčeval ljudi od njega, a to je popravila njegova žena, blaga Katarina. Boljše žene si ljudje niso mogli misliti; bila jo je sama dobrota. Vse je gledalo za njo in jo občudovalo, ko je v krasni svilnati obleki, v posebni lepoti hodila vsaki dan v cerkev, v bolnišnico ter tam od postelje do postelje stopajoč s svojim prijaznim obrazom, s tolažilno besedo in roko polno darov vedrila in tešila uboge bolnike, enako ali še bolj vesela, kakor tedaj, ko je kakor pokorna žena svojega moža spremljala v krasni opravi na veselice. Ni ga bilo človeka, ki bi jo bil gledal z zavistnim očesom, srca vseh so bila zanj, bila je biser in ljubljena celega mesta.

In kaj je bila še-le svojemu možu? Ni preveč rekel Jakob Benedetti, da mu je žena zvezda in sreča njegovega življenja, in kakor je bil ponosen na svoj denar in na svojo zgovornost, še bolj je bil ponosen na svojo pobožnost, zvesto in blago ženo, Katarino. In dasi on ni bil pobožen, dasi se celo v

svojem delovanju nič ni brigal za Boga in za cerkev, Katarina vendar je smela po svoji volji Bogu služiti. Vendar mu Katarina ni bila nikoli nadležna s svojo pobožnostjo; kadar je on hotel, nakrasila je svojo glavo, ogrnila se v dragoceno obleko, ter jasnega lica šla z njim na veselice, kjer je s svojo prisrčno prijaznostjo bila v posebno veselje pričujočim. Pri takih prilikah je Jakob Benedetti mislil le sam na-se in na svojo čast, Katarina pa je imela drugod svoje misli. Pokorna je bila, zato je šla k veselici, a nameni njeno srce njeno bilo je tudi v sredi šumnega veselja v nebesih pri Bogu. Koliko da je vsaki dan molila, koliko se zatajevala, kako delila darove, vse to posebno za svojega moža, ki se je tako malo brigal za svojo večnost, to je bila njena skrivnost in nikdo tega ni vedel. Imela je v svoji sobi nebeško lepoto podobno žalostne Matere božje, tam je ona molila, tam dobivala tolažbe in srčnosti, tam je ona Marijo izročala svojega soproga.

Ljudstva je bilo že na tisoče zbranega na trgu; Jakob gre ravno iskat svojo soprogo, da jo popelje

vino imenujejo in ni čuda, da se potem tako po ceni prodaja. Nekaterim pivcem dopada, očem je dopadljivo, pravijo tudi, da je precéj močno. Zdravo pa gotovo ni, to je že marsikateri tožil. Mali krčmarji ga radi kupujejo, ker ga jim žid po svojih ljudeh tolikrat ponuja in vsiljuje za, denar pa nekoliko počaka.

To je prvi vzrok, zakaj se naše nepokvarjeno vino ne spravi v denar. Drugi je pa tudi ta: kmetje začetkoma ne vedó, kako visoko bi cenili svoj pridelek. Pride kupec in vinorejec bo gotovo višje nastavil ceno, kakor bi se moglo sploh zahtevati. Kupca to oplaší, poskusi pri drugem prodajalcu, ali tudi ta rad ne odjenja. Oštir zdaj nekaj malega kupi, a nazaj ga več ne bo, ker je vse predrago v istem kraji. Ta potem odvrne še druge kupce.

O tem le en zgled iz pretečene jeseni. Blizo nas na Goriškem je v nekem kraji prav dobra kapljica. Prišli so trgovci iz Gorice in drugod, a kmetje so vino tako visoko cenili, da ga kupci niso mogli vzeti. Vino jim je ostalo. Sedaj čez štiri mesece bi ga radi po tisti ceni prodali, kakor so jim jeseni obetali, ali le malokateri povpraša.

Take in enake pomanjkljivosti bi odstranila vinska zadruga. Napravili bi velike kleti, zaloge imeli blizo mest in cena bi se različnim vinom natanko določila. Tajnik kmetijske družbe g. Gustav Pirc je dobro pojasnjeval težave in vspehe take naprave in da se stvar ne prenagli, je nasvetoval izvolitev nekaj mōž, ki bi vso zadevo vzeli v roke, sestavili pravila, ter oživili vinarsko društvo. Iz vse krajev Vipavske doline se je izbral posvetovalni odbor. Želimo mu prav obilnega vspeha!

k besedi. Iznenaden je, ko jo zagleda v krasni obleki kakor kraljico. „Katarina, kako to, vsaki dan, zdi se mi, da si mlajša in lepša“, jo nagovori. Zarudela je blaga žena in smejoča rekla možu: „Le počakaj, nagajivec, smrt ti bo že enkrat oči odprla in povrnila tako prilizovanje.“ „Hu“, pravi Jakob, „kako moraš sedaj kaj takega spregovoriti — prosim te, o tem mi ne govôri.“ „Prosim te, odpusti mi, dragi, a nisem se mogla premagati; sama ne vém, da mi je to prišlo na misel; le kaznuj me zato.“

„Kaznoval te tudi bom“, ji reče, ko jo povabi iz hiše, „povedal ti bom, kaj si mi je nocoj sanjalo in te sanje bodo zate zadostna kazen. Sanjalo se mi je, da si bila ti mrtva in pokopana, jaz pa sem se zaročil z drugo nevesto in poročil naju je svetnik iz Asiza. Ko sem jo vprašal, káko doto mi donese, reče mi Francíšek: Nič, in to je ravno njena najlepša dota! Ali niso to neumne sanje? Potem vprašam svojo nevesto: Dragá moja, kje hočeš stanovati? in rekla mi je: Šla bodeva od tukaj in poiskala bodeva tisto, kj je še bolj revna kakor jaz in zapela ji

Celje. Gospod dr. Netolička, c. kr. okrajni glavar, prestavljen je v Gradec k c. kr. namestništvu. Na njegovo mesto pride vsled lastne prošnje g. dr. Walter, dozdanji c. kr. okrajni glavar v Brežicah. — Zavoljo preobilno nakopičenega dela pri c. kr. okrajnem sodišču tukajšnjem so določili, da odpade jeden uradni dan v tednu tako, da bo zanaprej „tožni dan“ samo ob sobotah, in ne več tudi ob sredah. Sodišče je v mestnem poslopju in mora država plačevati najemščine 700 gld.; sedaj še bi se potrebovala jedna soba in za to mestni odbor zahteva 60 gld. do novega leta. — Kar je za občino „občinsko zastopništvo“, to je za celi okraj „okrajno zastopništvo“. Volitve v okrajno zastopništvo so se vršile dne 26., 27., 28. in 29. marca. Prvi dan so prišli k volitvi veleposestniki, to je gospodarji, kateri plačujejo davka vsaj 60 gld. in sicer tako, da je v tem znesku zapopadeno najmanje 40 gld. dače od zemljišča. Zmagali so konservativci z 48 glasovi, a brezverski liberalci in zapeljani pomočniki njihovi so ostali v manjšini z 42 glasovi. Drugi dan so trgovci in obrtniki izbrali same cerkvi in Slovencem sovražne liberalce. Tretji dan je prišlo na vrsto nemško-liberalno mesto Celje z posili-nemškim Vojnikom in pa vrlo-národna trga Žalec in sv. Jurij. Zadnji dan se pred pridnimi kmeti kmetom nasprotni liberalci še prikazati niso upali. Vsaki dan so izbrali po 10 zastopnikov, torej skupaj 40. Konservativci so si letos prvokrat priborili večino v okrajnem zastopništvu. V okrajno zastopništvo izvoljeni so sledeči gospodje: 1. za veleposestvo: vit. Berks, Hausenbichl, Mastnak,

bodeva pod oknom.“ — „No ali si zadovoljna s to kaznijo, Katarina?“ vpraša k sklepu Jakob.

Katarina pa je obmolnila; strepetalo je njeno srce, ko je poslušala sanje svojega moža in bila je vsa premenjena. „To so bile resne sanje, dragi moj; kaj ne da se kmalu vrneva domu, rada bi šla še zvečer v bolnišnico, kakor vselej, kadar prejmem sv. obhajilo.“ „Kadar boš hotela, ljuba ženka, jaz te ne bom zadrževal.“

Veselica se prične. Imenitne gospe so sedele na visokem, prelepo izdelanem in umetno ozaljšanem odru, Katarina je sedela med njimi na častnem mestu. Jakob je imel mnogo opravila pri pevcih in igralcih. Igre, godba, govori, pesmi so se vrstile druga za drugo, ljudstvo je burno ploskalo in Jakob, ki je vse osnoval, radoval se je svojih lepih vspehov, njegovo častihlepno srce se je veselilo slave, ki mu je donela od vseh strani.

Kar nakrat, kakor bi bila strela vdarila, zagrmi nekaj z neznano silo; strašen krik se začuje in ko pogledajo proti odru s sedeži, vidijo, da se

Pečnak, Pospeh, dr. Srnec, Stožir, Vasič, Vošnjak, Vrečar Vojniški; 2. za trgovinstvo: Ferjen, bar. Hackelberg, Jellek, dr. Langer, Lenko, Negri, Schütz, dr. Schurbi, Stiger, Zottl; 3. za Vojnik: Kleinschrott; za Celje: dr. Glantschnigg, lekarnar Marek, gostilničar Mathes, dr. Neckermann, trgovec Schmidl; dr. Dečko, izvoljen v Žalcu; Kaučič in Pisanec, izbrana pri sv. Juriju; in 4. za kmetске občine: notar Baš, posestnik Bračič in Lovro Dolinar iz Griž, dr. Filipič, kanonik in državni poslanec dr. Gregorec, kanonik-župnik Jeraj, župan Lipuš v Višnjivesi, posestnik Špes pri svetem Miklavžu blizo Vojnika, Makso Vršec, Zanier pri sv. Pavlu. V vseh štirih skupinah skupaj je 23 narodno-konservativcev in 17 nemško-liberalcev. Ekstranemški Celjani z izidom volitve niso zadovoljni, in že grozijo, da bodo poskusili „iz okraja izstopiti“ in za sebe poseben „okraj“ ustanoviti, kakor je to na Štajerskem dozdej jedino mesto Gradec. — Blizo Dobrne nahaja se grad „Dobrnica“. To posestvo je sedaj kupil gosp. baron Maksimilijan Kraut.

Koroško. Slovenski koroški časnik „Mir“ spregovoril je v svoji zadnji številki tehtno in času primerno besedo o prepiru med slovenskimi časniki v Ljubljani. Čudno se mu zdi, da se sploh morejo Slovenci prepirati zaradi vere, ker smo vsi katoličani. Rastlina nevere, pravi, ni izrasla iz našega semena; ampak ko so ljudje spali, nasejal je sovražnik ljulike na našo njivo. Geslo: Vse za vero, dom, cesarja je bilo prvim našim rodoljubom in

učnikom slovenskega naroda edino vodilo. Ali je treba opuščati to zastavo? „Mir“ povdarja, da moramo biti Slovenci trdni v katoliški veri in vneti za domačo slovensko besedo, le s tem se bomo ohranili krepke, ter branili svoje pravice. — V Št. Jakobu v Rožni dolini je umrl na svetega Jožefa dan g. Val. Lesjak, poprej dekan v Dvorski fari. — V Smešivcah so pogoreli štirje kmetje in trije kajzarji. Škodo cenijo od 30 do 40 tisoč goldinarjev. — V Labudu pri Spodnjem Dravbergu so brezbožneži pust pokopavali in se norčevali iz cerkvenih obredov. Eden izmed pustnih norcev, trdne postave in v najboljših letih, je hotel biti „pust“, katerega imajo pokopati. Da bi ga djali na pare, leže znak na klop; ko so ga pa hoteli vzdignuti, je bil že — mrtev. Ne norčujte se iz svetih reči. — V Spodnjem Rožu mislijo letos napraviti slovenski tabor, ki bi bil nekak katoliški slovenski shod za Korošce. — Nemci v Velikovcu zelo nagajajo gospodu lekarju Hočevarju, zato, ker je vnet Slovenec. To ni lepo. — Posejilnice nove se snujejo v Glinjah in Kotmari vasi. — Tudi se dogovarjajo, da obstoječe posejilnice lepo združijo, da bo več dobička in več varnosti.

Primorsko. V Ricmanjih so imeli posebno velikansk shod na praznik sv. Jožefa, kateremu v čast je posvečena velika romarska cerkev. Bilo je mnogo duhovnikov-spovednikov; ljudstva pa silno veliko iz Istre, Krasa, Notranjskega, Goriškega itd. — Kdor hodi k takim shodom, gre naj s pravim namenom in naj gleda, da bo gotovo pri službi božji. — Na predvečer, ko se je imel razkriti spomenik v spomin,

je podrl. — „Za božjo voljo, kje so gospé“, kričalo je ljudstvo, „kje je moja Katarina?“ zaihtil je Jakob ter hitel na kraj nesreče. Ljudje hité tramove odstranjevati, da bi prišli do podsutih gospej. Nekaj bilo je mrtvih, večina hudo ranjenih, ki so jih izvlekli izpod tramov. Tudi Katarino slednjič najdejo. Jakob jo spozna na njeni obleki. „Katarina“, pokliče jo brezupen mož; tedaj odpre svoje oči; „sape, sape“, vzdihne in oči zopet zatrisne. Precej prereže Jakob pri nji vrhne obleke a strmeč obstane, ko pod svilnato obleko svoje blage žene zapazi ojestro, bodeče spokorno krilo.

„Taka tedaj si hodila na veselice, draga moja Katarina“, vzdihuje Jakob. Zdravniku se je posrečilo, da se Katarina kmalu zavé in reče možu: „Predragi, z veseljem trpim zate“, potem potegne moža k sebi, veleč mu tiho: „Sanje se izpolnjujejo; poišči svetnika iz Asiza, jaz te počakam v nebesih, pridi gotovo, pridi!“ — V tem je prihitel že duhovnik s sv. oljem in ni še dokončal molitev po sv. opravilu, že je ovenela najlepša roža Umbrijska, najblažja žena v mestu Todi bila je — mrtva!

Minolo je od tedaj že več let; telo pobožne Katarine je strohnelo v grobu; v palači Jakobovi stanujejo drugi ljudje, tuji obrazi te srečujejo po mestu; mladi so zrasli in stari so pomrli. Samostan je še ostal, kakor je bil pred 20 leti, brat Ivan in njegov tovariš na vrtu sta se zelo postarala, a Ivanu se je spolnila njegova želja, Marija je našla pesnika, ki je dostojno poslavil njene bolečine pod križem, bil je brat sv. Frančiška — Jakob Benedetti, nekdanji sloveči doktor in advokat, „ljubljenec“ mesta Todi. Ta je zložil prekrasno pesem žalostinko „Stala mati je pod križem“, ki je ena najlepših cerkvenih pesmi.

Da, Jakob je hitel za svojo Katarino v nebesa po potu ubožstva. Strašna je bila žalost, s katero je objokoval svojo pokojno blago ženo, a ta nenadna, hitra smrt pretresla mu je tudi srce, da je spoznal svojo nespametnost, ker je le v minljivem iskal svoje sreče, ki se pa najde le v večnem Bogu. Kakor je prej služil z vsem ognjem svojega srea le svetu, tako je sedaj vdal se popolno Bogu in njegovi službi.

da je Trst 500 let združen z Avstrijo, so Lahoni, ki škilijo v Italijo, položili tri petarde ali razstrelnice; prva blizu spomenika je policijskemu nadzorniku g. Nučiču odtrgala dva prsta na desni roki. Prebivalci so bili zelo prestrašeni; tako rogovi rasejo Lahonom, ker jih nikdo ne strahuje, marveč jim le potuho dajejo ter z njimi vred zatirajo v Trstu Slovane. — Isterska mesta bodo volila poslanca v državni zbor; Slovani bodo volili gosp. Mandiča, urednika „Naše Sloge“, a upanja, da bi zmagali, ni veliko, ker je Lahov preveč vgnjezdenih po mestih. — Dne 31. marcija je imela ženska podružnica sv. Cirila in

Metoda svoj redni občni zbor, ki priča, kako vrlo deluje narodno ženstvo za katoliško, slovensko šolo v Trstu. — Iz raznih krajev svetá se kristijani o Velikinoči zbirajo v Jeruzalemu. Potniki iz Avstrije so se sešli v Trstu. Dne 21. marcija ob osmej uri bili so pri sv. maši in ob poldne so odplovili na parniku „Ettore“. Vožnja po morju in po kopnu velja okoli 600 gld. in traja 45 dni nazaj do Trsta. V družbi sta izmed Slovencev samo: preč. gospod kanonik Ivan Marušič iz Gorice in čast. g. kapelan Franc Šégula iz Graške škofije. Srečen pot!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Mali traven ali april.

Na dvoru. Platno naj se béli, žito po žitnicah zopet premeče in krompir za sajenje pripravi. Pazi naj se na pašnike, koder se pasejo ovce, da niso premokri.

Na polji. Njive za krompir, proso, ječmen in mak naj bodo pripravljene. Seje se: lucerna (detelja), esparseta, lan in ječmen; krompir naj se sadi in zgodaj sejani oves z brano povleče. Dobro je spuščati vodo na travnike.

V drevesnici in na vrtu. Še je čas cepiti; gosenice naj se preganjajo in njih zapredki in za-

lege pokončujejo. Mladike na cepljenih divjakih naj se, kolikor treba, odstranijo. Drevesnica naj se okopava in opleva. Glavnata salata, bela repa in kolrabe se morajo saditi. Zgodnji grah naj se poseje.

V čebelnjaku. Kar se meseca marca ni moglo storiti, opravlja naj se v tem meseci. Panjem, ki obetajo roje, lahko pomagaš, da preje rojijo, ako jim pogosto kladeš. Tega meseca cvetè ogeršica, črešnja, črnica, marelica, sliva, hruška, jablana; po hribih in bolj mrzlih krajih cvetó imenovana drevesa še-le meseca maja. Na drevesnih cveticah dobivajo čebele več cvetnega prahu kakor strdi. Zadnji čas je tudi, da daš, ako je treba, napraviti nove panje in stare očediš. V posebno dobrih letinah in v gorkih krajih rojé čebele že zadnje dni tega meseca.

Najprej opravi skesano spoved o svojem življenju in v svoji gorečnosti ne stori le tega, kar mu je zapoved velevala, ampak on se ravna tudi po svetih evangelijskih. Do zadnjega vse on razdá med uboge, odpové se svojim častnim službam, ter živi sam za-se in za Boga. Tedaj res pride sv. Francišek, poroči ga z novo nevesto, katere dota-je: sveto uboštvo, ki z večjim zadovoljstvom napolnjuje človeka, kakor največje bogastvo. Ta nevesta je peljala Jakoba pod križ in tam sta našla še bolj revno od nju in tam pod križem se je navzel Jakoponi onih krasnih, nebeških mislij, ki jih je razlil v svoji prelepi pesmi: „Stabat Mater dolorosa“, Stala mati je pod križem!

Tam pod križem se je rad mudil tudi „brat Jakoponi“, kakor so ga klicali v samostanu, tam je izrekal svoje želje, da bi bil kmalu združen s svojo blago Katarino v nebesih. In tako se je zgodilo. Na božični dan leta 1306 je umrl Jakoponi, a s svojo pesnijo-žalnico si je postavil v katoliški cerkvi večni spomenik.

Bolečine v ušesih se olajšajo, če pustimo hlapeti sopar vroče vode v ušesa. Namesto čiste vode rabi se lahko tudi bezgov ali kamelični čaj. Najbolje služi v ta namen liv (trahtar), ki se povezne na posodo, v kateri je vroča tekočina. Seveda moraš paziti, da se ne opečeš.

Redkvine kalj (cima) kot salata. Redkev, ki se hrani čez zimo zagrebena v topli kleti, kmalu začne poganjati in dá precej peres. Če se pripravijo ti listi tako, kakor endivija s krompirjem, imamo izvrstno salato.

Ribe ohraniti. Riba se razpara in iztrebi, potrese se od znotraj s sladkorjem ter pusti dva ali tri dni ležati, da se sladkor dobro vánjo vleže. Na ta način ohranijo se ribe dolgo časa popolno sveže in tako okusne, kakor da bi bile ravnokar vjete. Sulci (ali druge ribe), s katerimi tako ravnamo, predno je nasolimo, ter denemo v dim sušit, imajo mnogo prijetniši okus. Za sulca, težkega 2 do 3 kilograma, zadostuje ena žlica sladkorja.

Razne vesti.

(„Domoljubov“) navadni oddelek: „Cerkev in šola“ smo nadomestili z lepo, postnemu času primerno prilogo. Mnogi katoliški škofje, izmed slovenskih dva: ljubljanski in tržaški, so za letošnji postni list razposlali svojim vernikom papeževo okrožnico o vodilu krščanskega življenja. Gotovo ustrežemo svojim bralcem, ako jim v celoti podamo to prelepo in prepotrebno papeževo pismo.

(Šolska družba sv. Cirila in Metoda) izdala je drugi zvezek svoje knjižnice; v tem snopiču se opisuje „Rudolf Habsburški“, oče avstrijske cesarske rodovine. Spisal je tudi ta sostavek gosp. prof. Fr. Hubad, ki nam v sedmih poglavjih kratko, točno in kolikor moč po domače pripoveduje o mladih letih Rudolfovih, kako je postal rimsko-nemški kralj, opisuje nam razmere po Avstriji, jasno in nepristransko nam kaže, kako sta se za prvenstvo borila Rudolf in Otakar, kako je Rudolf zmagal in užival sad svojih bojev. Dve prijetni sliki in vmes vpletene mikavne zgodbe bodo gotovo mladini knjižico omilile, da jo bo rada prebirala. — Preč. g. I. Skuhala predstavil je „Zgodbe sv. pisma“ za nižje razrede ljudskih šol. Knjižica je pisana v lepi domači besedi, krasijo jo prikupljive, posebno dostojno izvršene podobe; za prvence res priporočevanja vredno darilo.

(Družba sv. Mohorja), kakor se poroča iz Celovca, štela bo letos kakih 4 tisoč udov več kakor lani, vseh skupaj jih bo od 45 do 46 tisoč. Ta novica bo razveselila vse verne Slovence. — Da bi le ljudje res tudi knjige prav pridno brali, ter se po njih vneli za katoliško pošteno življenje, za pošteno veselje in za lepo domačo slovensko besedo.

(Novo pesmarico) ali zbirko pesmi, ki jih radi prepevajo Slovenci, mislijo na novo izdati v Ljubljani. Najbolj pametno bi bilo, da bi tako zbirko izdala Mohorjeva družba, ker potem bi knjiga res prišla med ljudi. Vendar če jo tukaj izdajo, moramo že sedaj opomniti, da naj bodo gospodje zbiratelji zelo previdni, kaj denejo v svojo zbirko. Pesmarica naj bo taka, da bodo v vsaki pošteni družbi smeli iz nje brati in peti. Ko se torej pobirajo biseri narodnih pesmi, naj se očistijo blata, ki se jih pogosto drži, da se z njimi ne omažejo nedolžnih in poštenih sre oni, ki jih bodo rabili. To bo pesmarici donajalo tudi denarni dobiček, ker jo bomo smeli vsi brez razločka ljudem priporočati.

(Dragocena cerkev.) Pri stolni cerkvi v Kelmerajnu (Kolinu) na Nemškem so seštelili, da so samo za popravljanje in dozidavanje izdali od l. 1842 do 1880 blizo 10 milijonov goldinarjev našega denarja.

(Živa v grobu.) Ogerski listi to-le pripovedujejo: Vdova gospa Tar, bogata posestnica v Balmas-Ujvaros šla je na pokopališče, kjer je nje mož počival že tri leta v prostorni rakvi; po svoji navadi odpre s ključem pokrov ter stopi v rakev, da pomoli za svojega pokojnega moža. Ko hoče spet iti na prosto, vidi, da je med tem veter napol odprti pokrov zaprl in da se je ključavnica zaklenila. Gospa poskuša odpreti, a ne more; vsa obupana vpije na pomoč, a je nikdo ne sliši. Med tem se je zmračilo in gospa je morala v rakvi prenočiti. Drugi dan jela je zopet zbijati na pokrov in vpiti in še-le tedaj so jo prestrašeni grobokopi rešili groznega prenočišča. — Grozna noč!

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 18. aprila.

Tržne cene v Ljubljani

dné 3. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	5	85	Špeh povojan, kgr.	—	70
Rež, „	4	71	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	4	87	Jajce, jedno „	—	2
Oves, „	2	90	Mleko, liter „	—	7
Ajda, „	4	87	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso, „	4	87	Telešje „	—	50
Koruza, „	4	45	Svinjsko „	—	56
Krompir, „	2	87	Koštrunovo „	—	36
Leča, „	12	—	Pišancec „	—	65
Grah, „	13	—	Golob „	—	20
Fižol, „	11	—	Seno, 100 kgr.	2	50
Maslo, kgr.	—	94	Slama, „	2	32
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	70
Špeh svež, „	—	54	„ mehka, „	4	30

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiš št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnatе barve v pleščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (7)

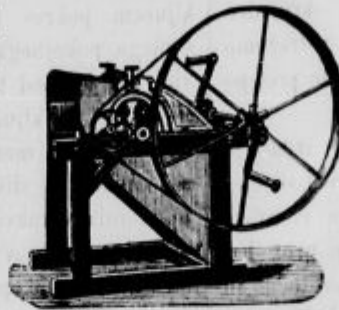
➤ Cenike na zahtevanje. ➤

Loterijske srečke.

Trst	23. marca:	20, 56, 67, 76, 27.
Ljubljana	27. marca:	13, 8, 52, 61, 26.
Gradec	30. marca:	61, 41, 60, 6, 26.
Dunaj	30. marca:	16, 65, 69, 51, 4.
Brno	3. aprila:	75, 7, 38, 60, 67.
Praga	27. marca:	38, 6, 75, 87, 47.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlini za grozdje in sadje } najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,
Praterstrasse 72

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji. (10-4)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

„Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani priporoča

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjižgi je 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Diseldorfske oljate barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniško poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastonj in franko.

Oljate barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Specialiteta: Firnež iz kranjskega lanenega olja.

Specialiteta: Ultramarinmodra in zelena barva.

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

(3)

Jurij Kaniž, župnik

Z odličnim spoštovanjem

Vinice na Dolenjskem, dne 12. jan. 1889.
Blagovolite mi poslati dvanajst steklenic Vase esence za žolodec.
Pohvalno omenjam, da je bila raba Jani poslatih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vživeli esence z najboljšim vpehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavzela nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popoldnoma zdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postelji. Esenca se tudi zaradi njenege izvrstnega vpliva sama najbolje priporoča.

Na najnovejši in najboljši način umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (8)